

JAAROVERZICHT DUURZAAMHEID 2022

INHOUD

VOORWOORD	03	GEZONDE LEEFOMGEVING	17	SOCIALE DUURZAAMHEID	34
INLEIDING	04			GREEN OFFICE HU	35
INTRODUCTIE WERKMODEL SAMEN DUURZAAM	06	SLIMME MOBILITEIT	19	VANUIT DE MENSEN HU GEMEENSCHAP	36
DUURZAAMHEID IN HET ONDERWIJS	08	DE HU ALS DUURZAME ORGANISATIE	21	GENDERNEUTRALE WC'S	
PROJECT SDGS IN HET ONDERWIJS	09	INLEIDING	22	REGENBOOGFIETSPAD	
VOORBEELDEN VAN DUURZAAM ONDERWIJS	09	WIE DOET WAT	23	ABP FOSSIELVRIJ	
CIRCULAIR GEBOUWDE OMGEVING	14	COMMUNICATIE EN COMMUNITY-VORMING	24	NACHT VAN DE VLUCHTELING	
		DAG VAN DE DUURZAAMHEID	25	HU-BOS UIT KERSTGESCHENK	
		HU DUURZAAM IN BEDRIJFSVOERING	27		
		INTRODUCTIE			
		ENERGIE			
		AFVAL			
		MOBILITEIT			
		HORECA EN CATERING			

VOORWOORD

Hogeschool Utrecht wil daadwerkelijk bijdragen aan een duurzame, inclusieve en eerlijke samenleving. Om dat voor elkaar te krijgen werken we als een HU gemeenschap met onze externe partners aan het realiseren van de Sustainable Development Goals (SDG). Daarbij zetten we docenten én studenten in de rol van change agents. Dat doen we door de SDGs toe te passen in onze eigen bedrijfsvoering: we practice what we preach. En dat doen we door te focussen op expertisegebieden voor ons onderwijs en onderzoek: Samen Duurzaam, Samen Gezond, Samen Lerend en Samen Digitaal. We hebben een lange weg te gaan, die niet zonder hobbels is. Maar maken elke dag weer voortgang in de goede richting.

Tineke Zweed, 2023

INLEIDING

Er werken bij Hogeschool Utrecht elke dag zo'n 39.000 studenten en 4.500 medewerkers aan een duurzame toekomst. Vanuit het onderwijs en onderzoek, maar ook bij de diensten en met ons professioneel handelen, maakt de HU een positieve impact op de kwaliteit van samenleven in de stedelijke omgeving. We dragen bij aan het realiseren van de 17 Sustainable Development Goals, de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties. Deze grote opgaven in een snel veranderende wereld zijn complex en vragen om een slimme, interdisciplinaire en creatieve aanpak. De focus van de HU bij het aanpakken van maatschappelijke vraagstukken ligt op vier expertisegebieden: Samen Duurzaam, Samen Gezond, Samen Lerend en Samen Digitaal.

In dit jaaroverzicht duurzaamheid van de HU staan kort en bondig de resultaten vermeld op het gebied van duurzaamheid en toekomstbestendigheid. Zonder uitputtend te zijn, geeft dit jaaroverzicht een beeld hoe we ons als HU in 2021 en 2022 hebben ingezet voor een duurzame wereld.

INTRODUCTIE WERKMODEL SAMEN DUURZAAM

De HU heeft vier expertisegebieden vastgesteld. Voor het expertisegebied Samen Duurzaam is de agenda kort samengevat in het werkmodel Samen Duurzaam. Het werkmodel is het uitgangspunt voor dit jaarverslag.

DE HU ALS DUURZAME ORGANISATIE

Het model vraagt enige toelichting. Voor het expertisegebied Samen Duurzaam zijn vier kernthema's benoemd die bijdragen aan de inhoudelijke programmering van onderwijs en onderzoek:

- Duurzaamheid in het onderwijs
- Circulair gebouwde omgeving
- Gezonde leefomgeving
- Slimme mobiliteit

Voor deze vier inhoudelijke thema's geldt dat ze worden aangesneden vanuit zowel het economische, het sociale en het fysieke (of ecologische) domein.

De HU wil als duurzame organisatie met het onderwijs en onderzoek, en samen met de beroepspraktijk impact maken op een duurzame lerende omgeving. Daarvoor leiden we studenten/professionals op tot change agents die innovaties en transities kunnen aanjagen. We geven het goede voorbeeld als organisatie door bij te dragen aan de Sustainable Development Goals in onze bedrijfsvoering. Het laatste hoofdstuk van dit verslag is hieraan gewijd.

UITWERKING KERNTHEMA'S

De vier kernthema's die in het model worden genoemd zijn in 2023 als volgt uitgewerkt:

Duurzaamheid in het onderwijs: de HU integreert duurzaamheidscompetenties in het onderwijs en ontwikkelt kennis over nieuw-economisch denken.

- Merkbaar en meetbaar bijdragen van beleid en curriculum van alle HU-opleidingen aan duurzaamheid, zodat zij studenten opleiden die werken aan het realiseren van de SDG's op professioneel en op persoonlijk vlak.
- Ontwikkelen kennis en bijdragen aan innovatie op gebied van nieuw-economisch denken en handelen (nieuw-economische kaders, waarden-gedreven sturen, ontwerp van meervoudige Waardecreatie, digitaal & duurzaam ondernemen).

Circulair gebouwde omgeving: de HU heeft aandacht voor circulair gebouwde leefomgevingen en het ontwikkelen van kennis en vaardigheden, houding en waarden voor een sociale energietransitie.

- Alle mensen in staat stellen om duurzaam te leven. Met toegang tot duurzame woonruimte en leefomgeving, zodat ieder z'n eigen energietransitie kan maken.
- Circulair en industrieel produceren in de praktijk, waaronder biobased materialen, chemicaliën en energie.
- Opbouwen kennisinfrastructuur voor een technische en sociale energietransitie die bijdraagt

aan een inclusieve samenleving zonder energiearmoede. Bijvoorbeeld met diensten waarmee consumenten de energievraag afstemmen op het aanbod.

Gezonde leefomgeving: de HU werkt aan een inclusieve, duurzame en gezonde leefomgeving met een focus op water, voedsel, sport en bewegen

- Inrichten van publieke ruimtes in de regio als groene, gezonde en inclusieve leefomgevingen waar iedereen kan participeren en welzijn wordt bevorderd.
- Een significante bijdrage leveren aan circulair drinkwater, het omgaan met tekort en overschot aan regenwater en hittestress in het kader van klimaatadaptatie.
- Stimuleren overwegend gezonde en duurzame leefomgeving, met specifieke focus op voeding, sport en bewegen.

Slimme mobiliteit: het onderwijs en onderzoek gaan samen met de beroepspraktijk aan de slag met innovaties en experimenten met betrekking tot slimme mobiliteit.

- Verbeteren van de bereikbaarheid van de regio met nieuwe mobiliteitsconcepten. Door een verschuiving van de eigen auto naar gedeelde mobiliteit.
- Ontwikkelen van business cases en meewerken in pilots m.b.t. tijdelijke opslag van elektriciteit (in elektrische voertuigen) om het energiesysteem te ontlasten.

- Inrichten van de campus op het Utrecht Science Park als proeftuin voor nieuwe mobiliteitsconcepten die bijdragen aan een klimaatneutrale campus in 2030.

Kernthema

DUURZAAMHEID IN HET ONDERWIJS

Bevorderen SDG's in het onderwijs

In 2020 heeft de regiegroep Samen Duurzaam opdracht gegeven voor het 'Project SDGs in het onderwijs'. De ambitie is dat in 2026 alle opleidingen van de HU met hun beleid en in hun curriculum merkbaar en meetbaar bijdragen aan duurzaamheid, zodat zij studenten opleiden die werken aan het realiseren van de Sustainable Development Goals op professioneel en op persoonlijk vlak. Daarmee is gestart in het HEO-domein, want de doelstelling van het project sluit goed aan bij de landelijke opdracht voor herijking van de Croho's in het HEO-domein. De werkgroep heeft een model ontwikkeld voor instituten en opleidingen om de duurzame transitie te maken: het SDG-Huis, dat is gebaseerd op de literatuur en ervaringen bij ICT. In 2023 wordt het model getest en verrijkt met ervaringen van andere opleidingen.

Overzicht Duurzame Minoren

Hogeschool Utrecht heeft vele minoren waaruit studenten van binnen en buiten de HU kunnen kiezen. Jaarlijks publiceert Green Office HU een overzicht waarin inzichtelijk is welke minoren bijdragen aan bepaalde Sustainable Development Goals. Afgelopen jaar is het aanbod aan duurzame minoren weer verder uitgebreid. Studenten worden op de minorsite actief gewezen op de duurzame minoren.

OVERZICHT DUURZAME MINOREN

Sustainable minors

	1. Einde aan armoede	2. Einde aan hongers	3. Gezondheid en welzijn	4. Goed onderwijs	5. Vrouwen en mannen gelijk	6. Schoon drinkwater en goede sanitair	7. Duurzame en betaalbare energie	8. Fairness en economische groei	9. Innovatie en duurzame infrastructuur	10. Minder ongelijkheid	11. Veilige en duurzame steden	12. Duurzame consumptie en productie	13. Klimaatverandering en oceanen	14. Bescherming van zeeën en oceanen	15. Herstel ecosystemen en biodiversiteit	16. Vrede, veiligheid en rechtvaardigheid	17. Partnerschappen voor de doelen
Aan de slag met werk en inkomen																	
Actief inclusief																	
Arbeidsrecht in de praktijk																	
Asset Management in de gebouwde omgeving																	
Beyond Borders: What it means to be a global citizen																	
Circulaire stad																	
Community Driven Innovators																	
Conflictantering en Mediation																	
Criminal Justice Work																	
Cross Border Journalism																	
Customer Due Dilligence																	
De leefbare stad																	
Design for health																	
Domotica																	
EU Law and Human Rights																	
Gehandicaptenzorg: inclusiegericht samenwerken met jeugd en volwassenen met een verstandelijke beperking																	
Geld en schulden																	
Globalising Business																	
Green Chemistry																	
Huiselijk geweld																	
Impact - Maatschappelijke verandering door creativiteit																	
International Development Work																	
Klimaatcrisis en Veiligheid																	
Marketing van Duurzame Oplossingen																	
Mensenrechten voor de Praktijk																	
Mindfull Communication																	
Privacy en Informatieveligheid: van big data tot de human factor																	
Process Development in the Chemical Industry																	
Publieke Inkoop																	
Railtechniek																	
Real Estate Challenge																	
Slimme data in de stad																	
Smart Sustainable Cities																	
Social Robotics																	
Taal en cultuur nederlandse gebarentaal (ngt)																	
Wereldoorlogen																	

Sustainable City Challenge

De Sustainable City Challenge wordt georganiseerd door de Utrechtse Challenge Alliantie, die bestaat uit Hogeschool Utrecht, Universiteit Utrecht, ROC Midden-Nederland en Gemeente Utrecht. Daarbij wordt samengewerkt met partners zoals SSH, programma Goed op Weg, Prinses Maxima Centrum, UMC Utrecht, RIVM. Tijdens de 1 week durende challenge gaan studenten in interdisciplinaire teams op zoek naar duurzame oplossingen voor Utrechtse wijken. Ze richten zich hierbij op duurzame mobiliteit, de circulaire stad, energiezuiniger wonen, een vitalere campus, een groene, gezonde omgeving en sociaal welzijn. Sinds 2021 is er een samenwerking met de Utrecht Science Week, waar de beste teams tijdens de finale hun oplossingen hebben gepresenteerd voor een groter publiek.

HBO SDG-challenge

Het aanbod van challenge-based onderwijs is sinds 2021 uitgebreid met de HBO-SDG challenge. De HU neemt deel aan de 2e editie van deze landelijke challenge waarin studententeams van 10 hogescholen samen met toonaangevende organisaties zoals Corpovenista, Inspectie SZW (Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid) en HES International werken aan duurzaamheidsvraagstukken uit de praktijk.

VOORBEELDEN VAN DUURZAAM ONDERWIJS

Integreren van Duurzaamheid in ICT onderwijs

Het lectoraat Curriculumvraagstukken Funderend Onderwijs en het lectoraat Betekenisvol Digitaal Innoveren zijn in december 2020 gestart met onderzoek naar handvatten om duurzaamheid binnen de ICT-opleidingen vorm te geven en te integreren. Het onderzoek is uitgevoerd in nauwe samenwerking met de opleiding Open ICT van de HU. De docenten van Open HBO-ICT onderzoeken wat ze nu bieden aan onderwijs, modellen en instrumenten, en hoe de SDGs daaraan verbonden kunnen worden. De onderzoekers kijken samen met studenten, docenten en opdrachtgevers naar duurzame vraagstukken die ze tegenkomen in de beroepspraktijk. Ze selecteren enkele beroepstaken en bekijken hoe het onderwijs studenten hierop kan voorbereiden. Het maken van een Business Model Canvas is bijvoorbeeld een van de beroepstaken voor studenten, maar normaal gesproken wordt er alleen gekeken naar winstmaximalisatie, al dan niet ten koste van mens, milieu en maatschappij. Daarom is het BMC nu aangepast, zodat ook sociale en milieuvraagstukken worden meegenomen. Deze tool en andere tools worden ingezet in de verschillende vakken, met instructies voor gebruik en beoordelingscriteria voor studenten. Op deze manier hebben de opleidingen concrete handvatten en nieuw lesmateriaal om de aanstaande professionals op te leiden en de SDGs te integreren. [Hoe integreren we duurzaamheid beter in ons ICT-onderwijs](#)

Samenwerking tussen ILC en papierindustrie met duurzaamheid als rode draad

Het Institute for Life Sciences & Chemistry (ILC) van Hogeschool Utrecht (HU) gaat tot en met 2024 [samenwerken](#) met twee grote namen uit de papierindustrie: Neenah Coldenhove en de Koninklijke Vereniging van Nederlandse Papier- en kartonfabrieken (VNP). Door deze samenwerking maken studenten [Chemische Technologie](#) direct in de beroepspraktijk kennis met de papierindustrie en dragen bij aan de verduurzaming ervan. Voor het maken van papier en karton is relatief veel energie en water nodig: daar brengt de sector graag verandering in. Chemisch technologische innovaties kunnen leiden tot een reductie van energie- en waterverbruik en een efficiënter productieproces. Voor ILC-studenten van de HU, waar duurzaamheid als rode draad door de opleiding loopt, is dit een ideale leeromgeving. Naast vakinhoudelijke input, gastlessen, meedraaien in experimenteel onderzoek en excursies op locatie, bieden de samenwerkingspartners ook nieuwe stage- en afstudeermogelijkheden aan.

Business & Arts innovation Lab biedt studenten internationale ervaring rondom duurzaamheid

[Het Business & Arts Innovation Lab](#) is een blended international programme. Op initiatief van de HU buigen deelnemers uit verschillende Europese landen zich over duurzame waarde-creatie, aansluitend op de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties. Iedere deelnemer brengt zijn eigen ervaringen, kennis en vaardigheden mee.

Het is inspirerend om met diverse opleidingen uit verschillende landen samen te komen en intensief samen te werken. En het biedt de kans om de ideeën die ontstaan in onderzoek te testen in een onderwijssetting. Het is een nieuwe vorm van onderwijs geven en kennis uitwisselen met internationale collega's.

De eerste editie in Brussel in april dit jaar was meteen een succes. Een van de leerdoelen in het programma is 'omgaan met onzekerheid' en niet alleen studenten werden op dit punt op de proef gesteld. Ook voor de betrokken docenten en onderzoekers van acht hoger onderwijsinstellingen uit heel Europa was het even spannend of de opzet zou slagen die zij online hadden uitgedacht. Inspiratie kwam van ondernemers, wetenschappers en creatieve makers, zonder dat urenlang naar lezingen moest worden geluisterd. De deelnemende studenten waren lovend in de feedback.

Aanjager duurzaamheid bij instituut voor Social Work

Het instituut voor Social Work stelde in 2022 een docent aan als aanjager duurzaamheid om te onderzoeken op welke wijze sociaal werkers een bijdrage kunnen leveren aan de verduurzaming van de samenleving. Doel is om het thema duurzaamheid structureel in de opleidingen Social Work en de Master Community Development te laten landen en de mogelijkheden daartoe bij Vaktherapie te onderzoeken. De aanjager duurzaamheid zoekt hierbij verbinding met zowel interne als externe partners als Movisie en BPSW en levert een bijdrage aan het tot stand komen van een visie op sociaal-ecologisch werk. Er is door de aanjager daarnaast een Canvas site ontwikkeld met lesmateriaal over duurzaamheid binnen Social Work, dat door docenten van de diverse werkplaatsen gebruikt kan worden.

Cursus Leren voor duurzame ontwikkeling bij lerarenopleiding

Het instituut Archimedes voor lerarenonderwijs heeft een cursus ontwikkeld waarin duurzaamheid centraal staat. Studenten krijgen tijdens deze cursus de opdracht een interdisciplinair onderwijsaanbod te ontwikkelen in opdracht van een duurzaamheidsexpert. Het te ontwikkelen lesprogramma sluit aan bij klimaatverandering, biodiversiteit en/of duurzame productie en consumptie. In de cursus is onder andere aandacht voor didactiek voor duurzame ontwikkeling, zoals systeemdenken, hoop, noodzaak, toekomstgericht

denken, waardengericht onderwijs en voor visieontwikkeling van de student.

Parallel aan de cursus vindt er in hetzelfde living lab een promotieonderzoek plaats, getiteld '[leren over grenzen](#)'. Het promotieonderzoek is een educatief ontwerponderzoek met als hoofdvraag hoe deze leraren toegerust kunnen worden zodat ze invulling kunnen geven aan leren voor duurzame ontwikkeling in hun eigen praktijk.

Toolkit Groene Schoolpleinen

De Toolkit Groene Schoolpleinen is het eindresultaat van de challenge waarin 33 studenten van 10 opleidingen hebben samengewerkt met de Utrechtse Vastgoed Organisatie. Met als doel om scholen te ondersteunen in de verduurzaming van hun plein. Na de eindpresentaties van de studenten begin dit jaar is de Toolkit Groene Schoolpleinen inmiddels gepubliceerd op de [website van het Centre of Expertise Smart Sustainable Cities](#). In de toolkit komen de verschillende eindproducten van de studenten die hebben meegewerkt samen. De toolkit bevat onder andere:

- De onderbouwing van de meerwaarde van een groen schoolplein op de motorische en cognitieve ontwikkeling van kinderen.
- De tools en werkvormen om kinderen, ouders en buurtbewoners te betrekken in het traject van herontwerp tot aanleg en gebruik.
- Een subsidiewijzer en checklist op basis van de Sustainable Development Goals.

- Concepten voor de communicatie vanuit gemeente richting schooldirecties en vanuit scholen richting betrokkenen rondom hun school.

Honoursmodule Mensenrechten en duurzame ontwikkeling

Bij de honoursmodule *Mensenrechten en duurzame ontwikkeling* leren studenten kennis uit de eigen opleiding in een groter perspectief te plaatsen. Iedere week staat een ander thema centraal, zoals privacy, recht op leven, recht op een gezond leefklimaat, recht op onderwijs e.d. Deze thema's raken aan hetgeen binnen opleidingen van de HU centraal staat. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de grondwet, internationale verdragen, artikelen en niet te vergeten de SDG's (Sustainable Development Goals of Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties). Studenten kunnen een *honoursster Gedrevenheid* behalen met deze module.

Waterbesparing in Diergaarde Blijdorp

Klimaatverandering dwingt ons om anders om te gaan met water. Maar hoe breng je het belang van waterbesparing over op het publiek? Op verzoek van [TU Delft](#) gingen studenten van de [opleiding Communication and Multimedia Design \(CMD\)](#) aan de slag in Diergaarde Blijdorp in Rotterdam. Het uitgestrekte terrein van de diergaarde is een ideale proeftuin voor innovaties. Welke uitdagingen liggen er bijvoorbeeld?

- Afvalwater kwam direct in het Rotterdamse watersysteem terecht.

- De hokken van de olifanten werden schoongemaakt met drinkwater.

Genoeg reden om de handen ineem te slaan voor een bijdrage aan een meer duurzame diergaarde. De CMD studenten bedachten een soort quiz in de vorm van een installatie waarmee bezoekers kunnen nagaan of ze aan waterbesparing doen. "Verspil je water als een olifant of ben je zuinig als een otter?" Ontwerpbureau 'Peerdrops' voerde het ontwerp van de 'watermachine' uit. Deze is inmiddels in de dierentuin geplaatst.

STERKplaats

De STERKplaats op PL101 leidt zes jongvolwassenen met een lichte verstandelijke beperking of niet-aangeboren hersenletsel op tot ervaringsdeskundigen. Zij zijn beschikbaar voor samenwerkingen met onderzoekers, opleidingen en studenten van de HU. In de maatschappij valt namelijk nog heel wat te winnen op het gebied van toegankelijkheid en inclusiviteit voor deze groep. De STERKplaats is een initiatief van de belangenvereniging voor mensen met een verstandelijke beperking, LFB (Landelijke Federatie Belangenverenigingen Onderling Sterk). Ze leren daarin hun praktijkkennis van leven met een beperking in te zetten en te overstijgen en vervolgens te veralgemeniseren. Bijvoorbeeld door erover te vertellen in hoorcolleges of samen te werken met professionals, studenten en docenten. Sinds de STERKplaats in maart 2021 openging, is er al veel gebeurd. Zo hebben de deelnemers samen met tweedejaars studenten Social Work het Klepcafé opgezet, waar studenten mensen met een LVB ontmoeten en is de NS bij STERKplaats langsgelopen om te kijken hoe ze het OV toegankelijker kunnen maken voor mensen met een lichte verstandelijke beperking

Organisch afval inzetten als energiebron

Hoe kunnen we alle energie die we nodig hebben duurzaam opwekken? Bij het Instituut Life Sciences and Chemistry ontwikkelen studenten een [biovergister](#) waar consumenten hun organisch afval kunnen

Bron: Laurens Kuipers Architectuurfotografie. www.laurenskuipers.com www.laurenskuipers.com

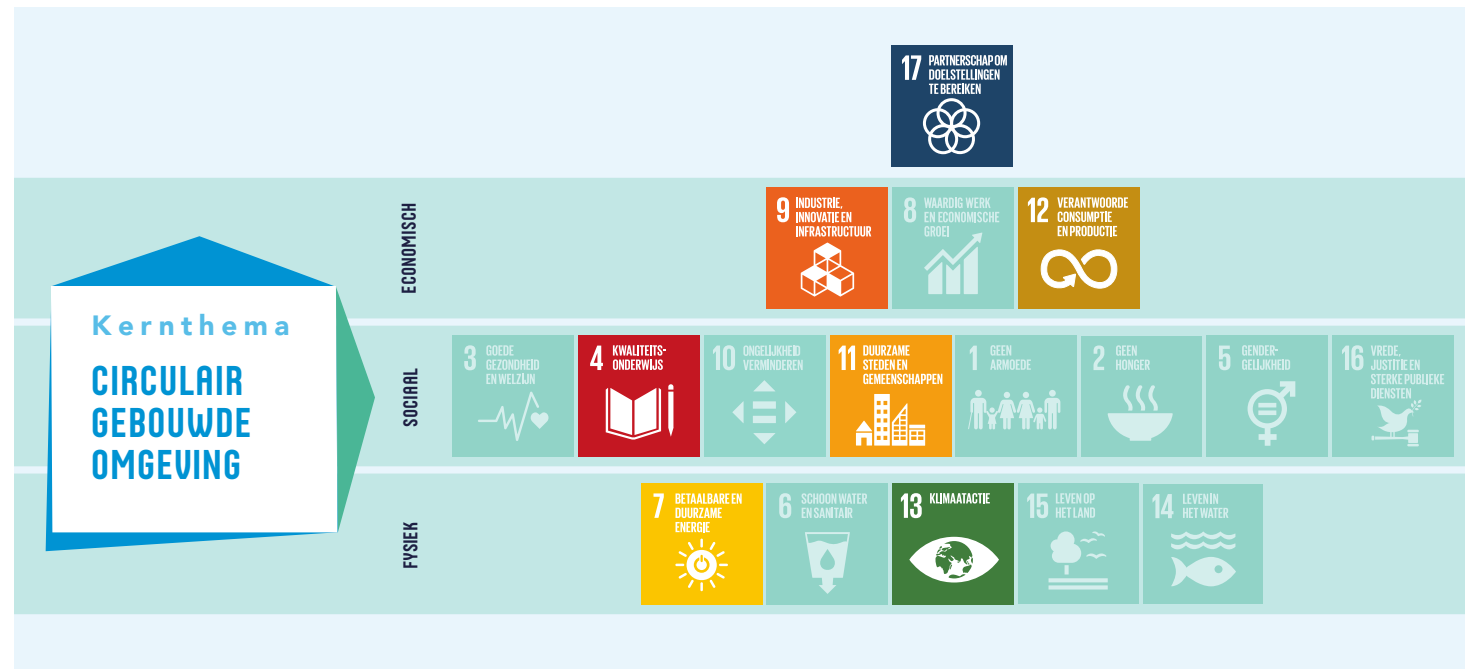
inzetten als energiebron. In tijden van stijgende gasprijzen en toenemende energiearmoede, is het prachtig om straks een biovergister aan huis te hebben waarbij je eigen groenafval bron is voor een deel van je energievoorziening. Om de energietransitie te kunnen maken zijn wel chemisch technologie- en chemieprofessionals nodig die zijn gespecialiseerd in het aanpakken

van duurzaamheidsvraagstukken. Daarom staat het biovergisterproject niet op zichzelf. Bij het ILC leiden we deze studenten in samenwerking met het werkveld op. We richten ons daarbij op duurzaamheidsvraagstukken en dan specifiek het circulair maken van grond- en afvalstoffen en het efficiënter en duurzaam produceren en synthetiseren.

A photograph of three students in a workshop. A young woman with long blonde hair is in the foreground, smiling and using a soldering iron on a breadboard. A young man is behind her, also smiling and looking at her work. Another student is visible in the background, looking towards the camera. The workshop is filled with various electronic components, wires, and tools on a table.

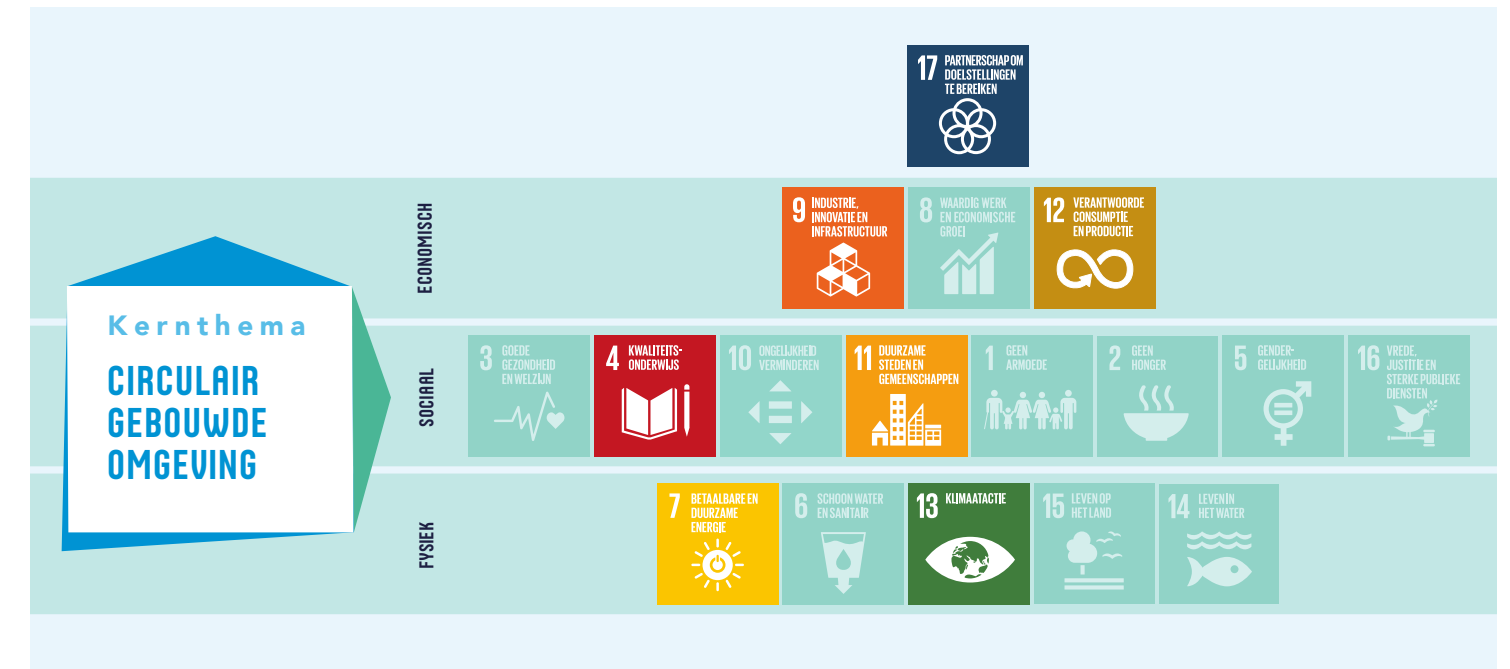
Kernthema

**CIRCULAIR
GEBOUWDE
OMGEVING**

Gebiedsgericht SLIM

In het project 'Gebiedsgericht SLIM' werkt Hogeschool Utrecht samen met een aantal partners om een sociale, economische en democratische energietransitie in Gaasperdam te realiseren. Hierin speelt het speciaal voor de stad Amsterdam ontwikkelde 'donut model' van econoom Kate Raworth een centrale rol. De implementatie van deze plannen is in sommige wijken – met name ontwikkelbuurten – een grotere uitdaging vanwege de grote hoeveelheid andere problematieken die in de wijk bij de mensen spelen. Het kost vaak veel moeite om bewoners in de meewerkstand te krijgen. In de visie van dit project wordt de burger als eindgebruiker aan het roer gezet in keuzemogelijkheden, zeggenschap en eigenaarschap. Anders gesteld zijn het niet bewoners die betrokken worden bij 'beleid', maar overheden, bedrijven en andere maatschappelijke organisaties die dienstbaar worden aan de toekomstvisie van de wijkbewoners met betrekking tot hun wijk. Zij moeten de bewoners ondersteunen om daarin eigen kracht en organisatievermogen te ontwikkelen. Op deze manier wordt er samengewerkt aan het behalen van de doelstellingen.

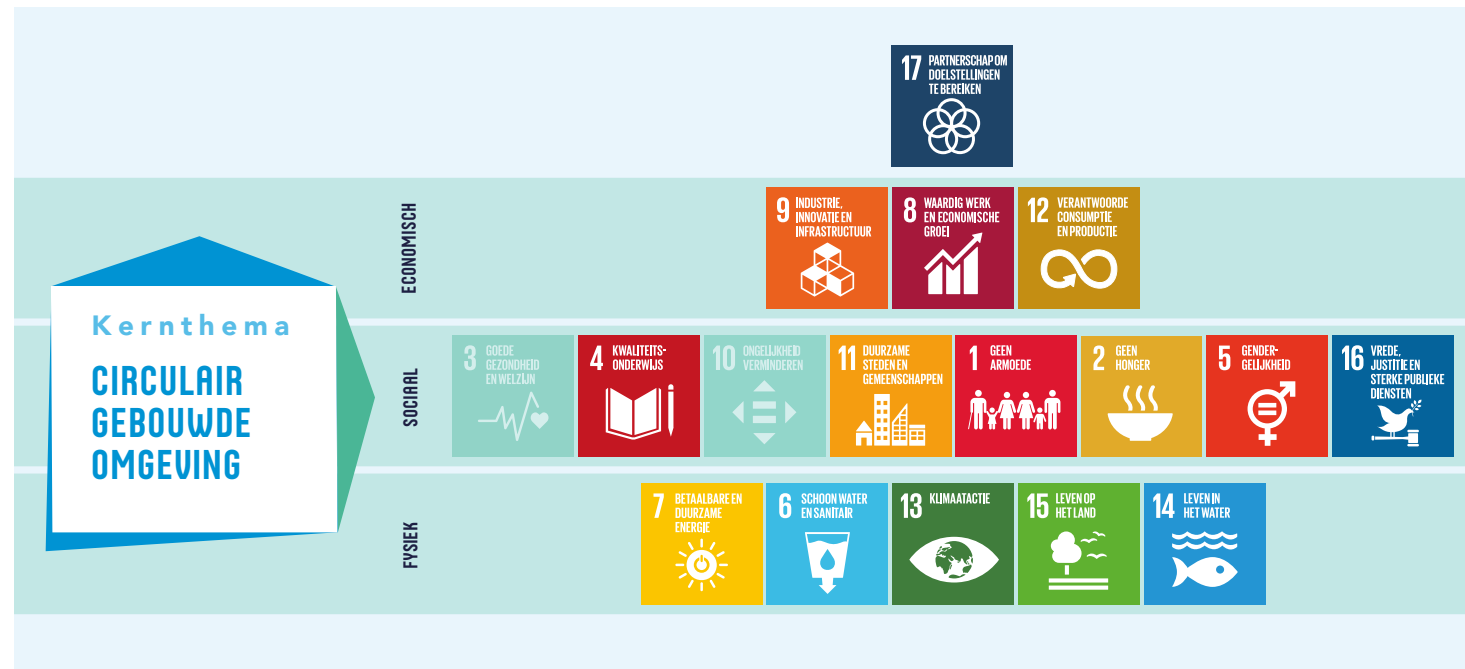

Solar Decathlon/Celcius Huis

Het Celciushuis is een huis waar studenten de ruimte krijgen om te experimenteren en innoveren met duurzame woonoplossingen voor de toekomst. In maart is het huis geplaatst bij Station Schothorst in Amersfoort, naast het ROC Midden Nederland. Het huis is bedoeld als innovatiewerkplaats van de te ontwikkelen wijk 'Het Hoefkwartier'. Verder heeft het Celciushuis maar liefst drie prijzen gewonnen in de wereldwijde Solar Decathlon Build Challenge 2020/2021: de eerste prijs voor Engineering, de tweede prijs voor Architectuur en de derde prijs voor Operations.

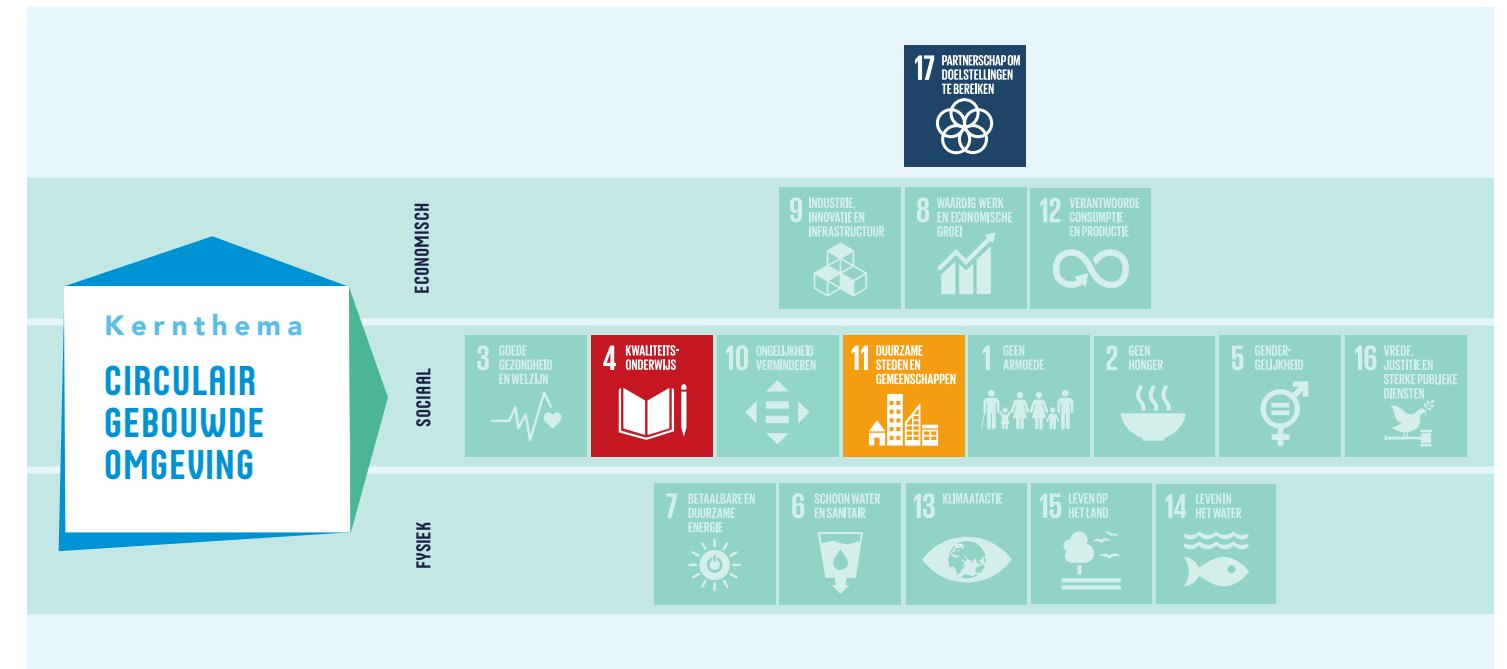

Green Office HU en cultureel studentenplatform Podium maken samen een videoserie over duurzame initiatieven op en rond de hogeschool. In de eerste aflevering ging student Lucas langs bij het [Celciushuis](#).

Transforms CE

Het project TRANSFORM-CE heeft als doel het vinden van een betere bestemming voor duizenden tonnen plastic afval van stortplaatsen in Noordwest-Europa. Het project biedt bedrijven technische en organisatorische ondersteuning om meer gerecycled plastic in hun productieproces op te nemen. Er zijn daarvoor verschillende case studies uitgevoerd met good practices van circulaire bedrijfsmodellen, waarbij gerecycled plastic wordt gebruikt. Daarnaast wordt onderzocht hoe nieuwe, hoogwaardige producten uit het gerecyclede plastic kunnen worden vervaardigd, via spuitgieten en 3D-printing. Ten slotte is gewerkt aan een plastic Navigation tool, die bedrijven en overheden moet helpen overtuigen van de voordelen en economische waarde van het gerecyclede plastic. Zo wil TRANSFORM CE het gebruik van gerecycled plastic én ondersteunend overheidsbeleid aanmoedigen.

Nieuw studieboek: Smart Sustainable Cities – a handbook for applied research

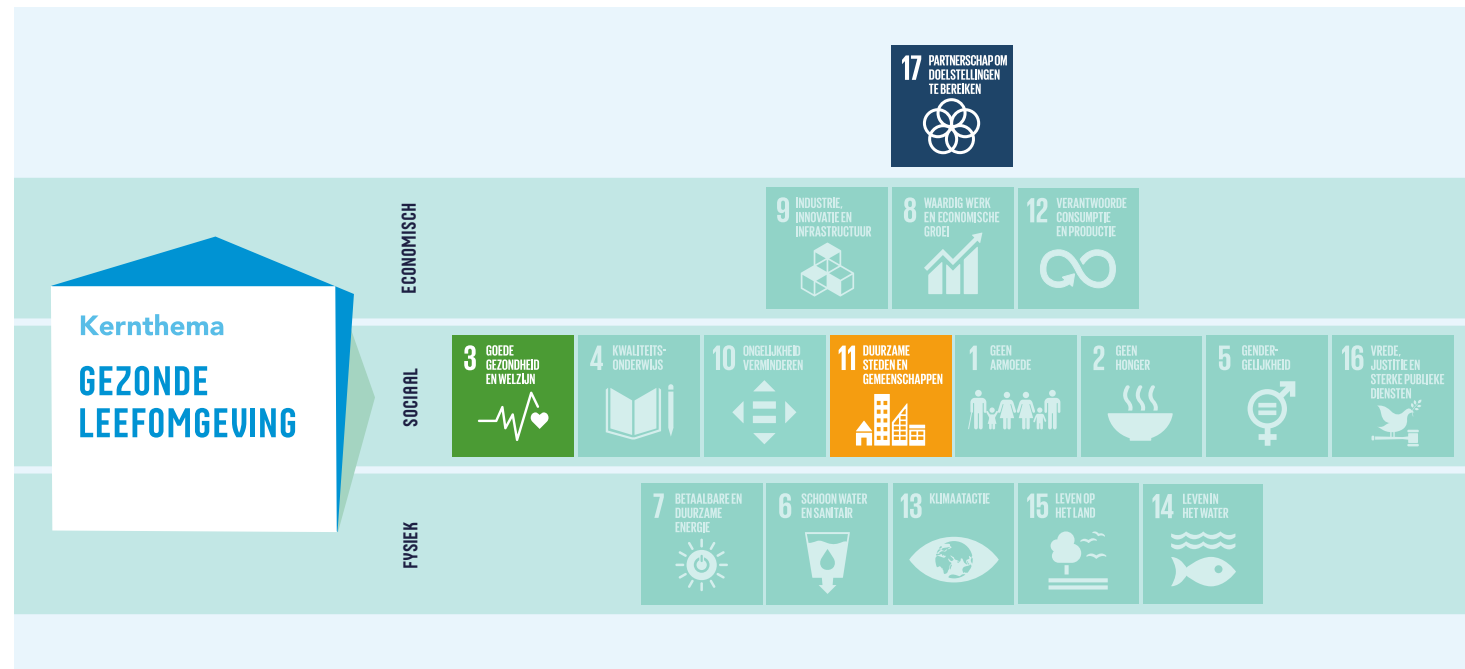
Martijn Rietbergen, Evert-Jan Velzing en Rien van Stigt publiceerden het 'handbook voor applied research: Smart Sustainable Cities'. Het boek is het resultaat van een samenwerking met 27 auteurs van de HU, bedrijven en andere Universiteiten en Hogescholen.

In dit leerboek over Smart Sustainable Cities worden theorieën, methoden en tools vastgelegd voor het onderzoeken van slimme duurzame steden en het ontwikkelen van oplossingen voor duurzaamheidsuitdagingen in steden. Het boek voorziet daarmee in de grote behoefte van studenten en professionals om voort te bouwen op erkende multidisciplinaire analytische benaderingen en ontwerptechnieken. Elk hoofdstuk presenteert een praktische benadering van stedelijke duurzaamheid, een relevante casestudy en oefeningen en opdrachten voor studenten om het onderwerp onder de knie te krijgen.

Kernthema

**GEZONDE
LEEFOMGEVING**

Aanstelling lector Gezonde Stedelijke Ontwikkeling, Hanneke Kruize

Hogeschool Utrecht (HU) en RIVM hebben samen dr. ir. Hanneke Kruize aangesteld als lector Gezonde Stedelijke Ontwikkeling. Hanneke heeft een rijke ervaring als onderzoeker op het gebied van milieu, groene gezonde leefomgeving, gezonde gebiedsontwikkeling en kwetsbare groepen en is als innovatielijntrekker actief betrokken bij de Data- en Kennishub Gezond Stedelijk Leven. Als lector Gezonde Stedelijke Ontwikkeling maakt ze binnen het lectoraat Building Future Cities onderdeel uit van het Kenniscentrum Gezond en Duurzaam Leven van Hogeschool Utrecht.

Lector Hanneke Kruize richt zich op ontwikkeling van onderbouwde, praktijkgerichte ontwerpprincipes voor een gezonde leefomgeving. Het accent ligt daarbij op groene en rustige plekken in een stedelijk verdicht gebied. Hierbij werkt het lectoraat nauw samen met onder meer provincie Utrecht en gemeente Utrecht.

Onderzoek naar samen spelen

Samen (buiten)spelen is belangrijk voor zowel de lichamelijke als sociale ontwikkeling van een kind. Kinderen met een lichamelijke beperking spelen echter weinig buiten. Het vierjarige onderzoeksproject 'Samen Spelen??' is na de zomer van 2022 van start gegaan met als doel om samen met de kinderen toolkits te ontwikkelen om samen spelen voor alle kinderen te stimuleren. SIA RAAK-PRO kende een subsidie van 700.000 euro toe aan het consortium, waarvan de HU penvoerder is.

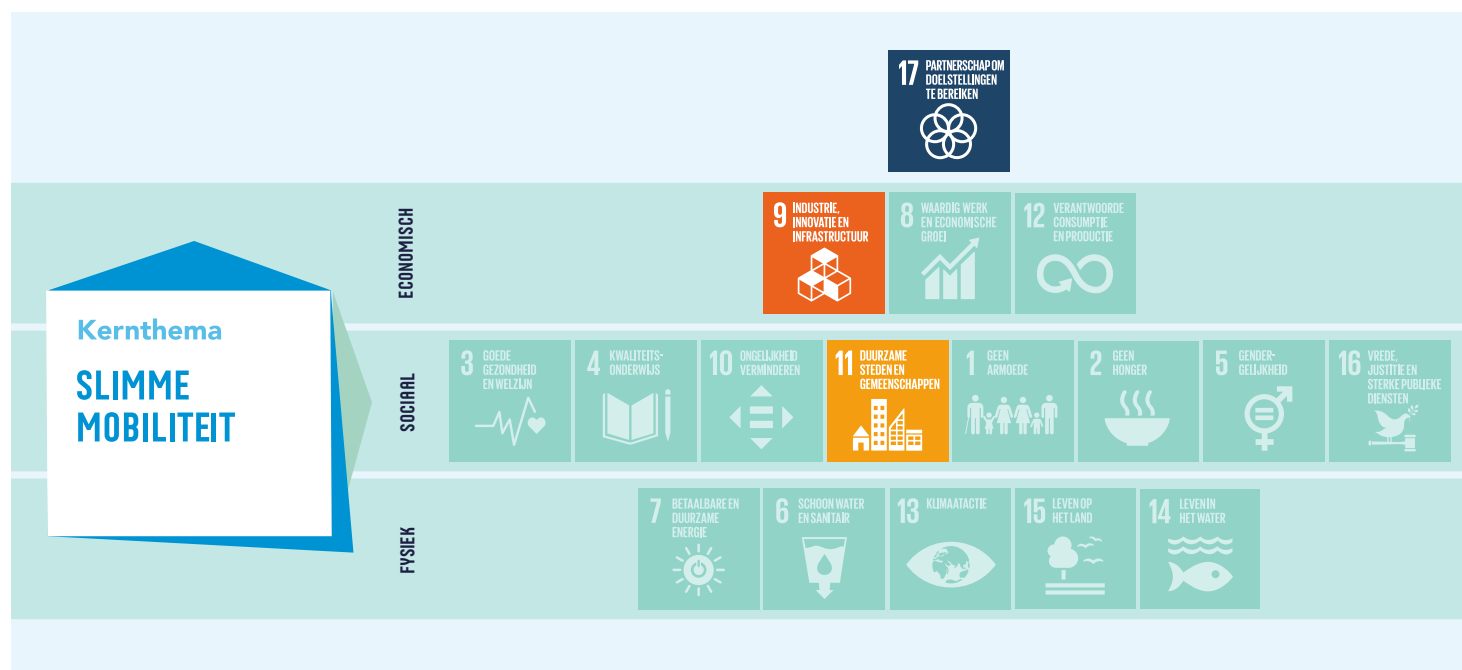
“Buitenspelen is één van de belangrijkste activiteiten in het leven van een kind, ook voor een kind met een beperking. We zien hierin echter nog veel terughoudendheid bij zowel kinderfysiotherapeuten en -ergotherapeuten als bij ouders van kinderen met een beperking. Negatieve ervaringen of onwetendheid zorgen ervoor dat deze kinderen vaak wegblijven uit de speeltuin. En dat is zo zonde”, vertelt Manon Bloemen, onderzoeker bij Lectoraat Leefstijl en Gezondheid.

Fit en veilig ouder worden

Om fit en veilig ouder te worden is het belangrijk voor ouderen om vallen te voorkomen. Er bestaan effectieve, wijkgerichte valpreventie-interventies, maar de implementatie ervan stukt. Hoe zorgen we ervoor dat deze interventies succesvol geïmplementeerd kunnen worden in de wijk? En welke kennis en expertise kunnen wij als onderzoekers opdoen op dit vlak? Vanuit ZonMw is een landelijk Implementatienetwerk Sport & Bewegen opgezet, waar onderzoekers worden opgeleid tot implementatiedeskundigen. Meike van Scherpenseel neemt deel aan dit netwerk en zal opgedane ervaring en kennis opdoen en delen binnen het valpreventie-project (FRIEND) en het onderwijs.

Kernthema

SLIMME MOBILITEIT

e-Bussed – Transitie van elektrisch busvervoer in Europa

De provincie Utrecht heeft de ambitie om in 2040 klimaatneutraal te zijn. Om deze ambitie waar te kunnen maken, is de Provincie Utrecht bezig met de grootschalige invoering van zero emissie openbaar vervoer. In 2028 moet het openbaar vervoer volledig emissievrij zijn. Het INTERREG E-bussed project heeft als doel het elektrische busvervoer in Utrecht en andere Europese regio's verder op te schalen.

De transitie naar een regio met een emissievrij openbaar vervoer vereist veel expertise op verschillende gebieden, waaronder expertise op het gebied van de elektrische aandrijftechniek en opslag, en financiën / aanbestedingen, en de drivers / barrières voor opschaling van elektrische bussen. Het project levert onder andere 4 thematische rapporten over best practices en 6 regionale actieplannen op en voor de implementatie van elektrische bussen in de verschillende partner regio's. Voor de regio Utrecht is in het actieplan een aantal maatregelen geïdentificeerd, waaronder: monitoring van de inzet van elektrische bussen, een test met een kleine innovatieve elektrische bus en een pilot naar de inzet van oude batterijen uit bussen.

DE HU ALS DUURZAME ORGANISATIE

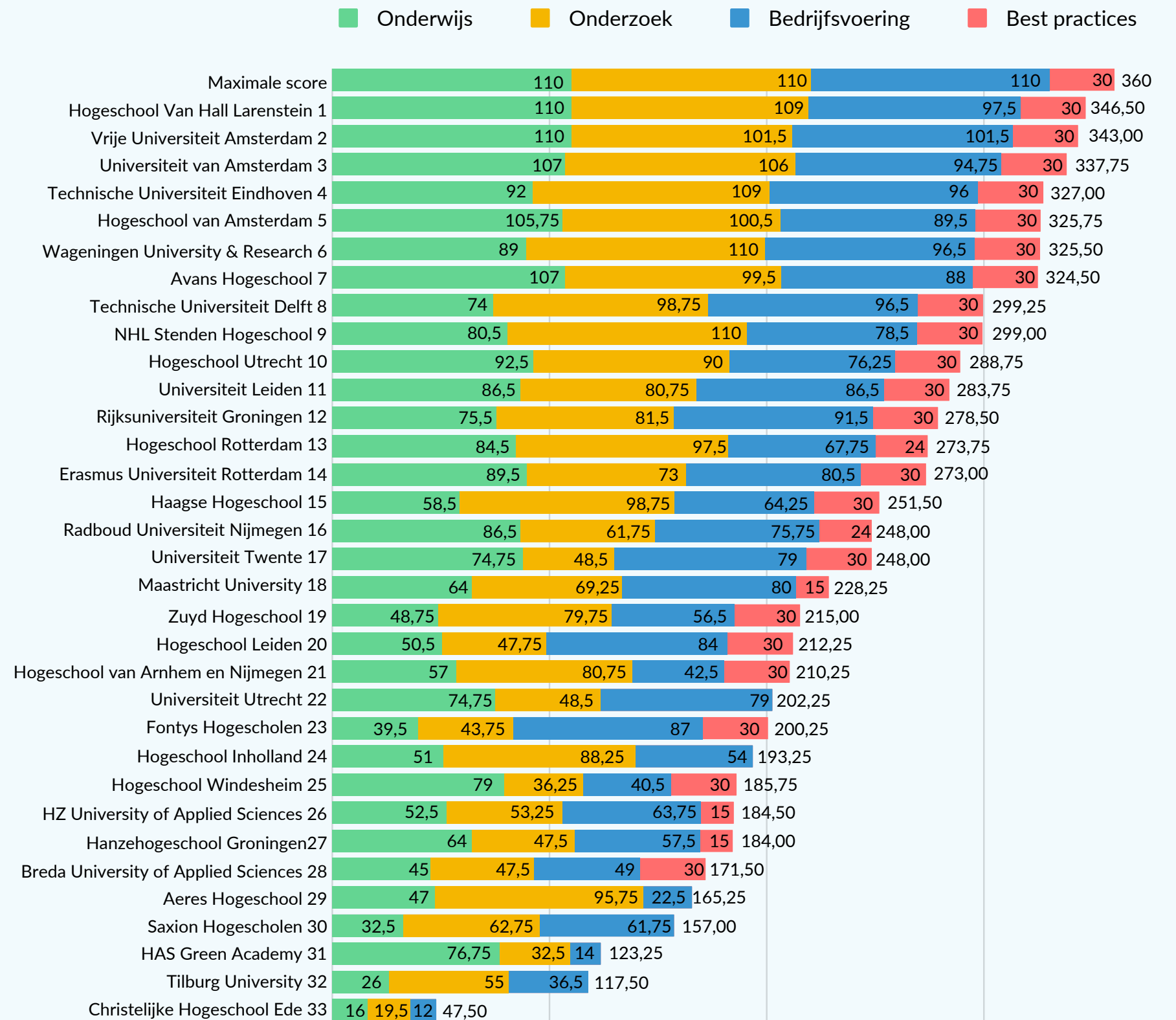
INLEIDING

De HU wil zelf een duurzame organisatie zijn en met haar eigen bedrijfsvoering een bijdrage leveren aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDGs). Dat geldt voor duurzaamheid in de volle breedte, het gaat dus om bijdragen aan sociale, de economische en de ecologische doelen.

Jaarlijks wordt de HU langs de duurzame meetlat gelegd door middel van de SustainaBul www.sustainabul.com. De SustainaBul is de jaarlijkse duurzaamheidsranglijst van de Nederlandse hoger-onderwijsinstellingen. De instellingen worden beoordeeld hoe duurzaam ze zijn in hun onderwijs, hun onderzoek en hun bedrijfsvoering. De SustainaBul wordt sinds 2012 georganiseerd door Studenten voor Morgen.

Hogeschool Utrecht is in 2022 als tiende in de algemene ranglijst geëindigd, en als derde van de onderzochte hogescholen (zie figuur hiernaast). De HU scoort goed op duurzaamheid, maar heeft haar eerdere positie als koploper in duurzaamheid in het hbo niet weten te handhaven. Jaarlijks ontvangt de HU waardevolle feedback van de studentrangers van Studenten voor Morgen. Het programmateam HU Duurzaam Doen formuleert jaarlijks aanbevelingen voor verbetering naar aanleiding van de ranking.

SUSTAINABUL RANKING

WIE DOET WAT VOOR DE DUURZAME HU?

Er zijn verschillende gremia met een specifieke opdracht met betrekking tot duurzaamheid. De regiegroep Samen Duurzaam bestaat uit directeuren van instituten, kenniscentra en de diensten. Zij werkten het werkmodel Samen Duurzaam uit in een kennisagenda voor onderwijs en onderzoek, die leidend is voor de ontwikkeling van het portfolio van de hogeschool voor de komende jaren.

Het Programmamanagementteam Samen Duurzaam werkt in opdracht van de regiegroep Samen Duurzaam en is verbonden aan het kenniscentrum Gezond en Duurzaam Leven en aan het Centre of Expertise Smart Sustainable Cities.

Het Team HU Duurzaam doen is een interdisciplinair team dat werkt aan de duurzaamheid van de hogeschool zelf, verslaglegging hierover en aan community vorming.

Green Office HU bestaat uit zes studenten en een coördinator en staat voor de student gedreven aanpak. Green Office HU informeert, inspireert en activeert studenten en medewerkers.

	Regiegroep		
	HU positioneren als dé partner voor actuele duurzame vraagstukken in de regio Utrecht, (kernthema's: Circulair gebouwde omgeving - Gezonde leefomgeving - Slimme mobiliteit)		
	Opstellen gezamenlijke kennisagenda voor onderwijs en onderzoek om te komen tot een aansprekend onderwijsaanbod, hoogwaardige kennisontwikkeling (portfolio voor al onze onderwijs en onderzoeksactiviteiten)		
	Met als doel: innovatieve samenwerking en genereren van maatschappelijke en economische waarde		
	Green Office HU Studentgedreven aanpak (studentparticipatie)	Team HU Duurzaam Doen HU als duurzame organisatie (dienst bedrijfsvoering)	Programmamanagement Samen Duurzaam Buitenwereld naar binnen halen (kenniscentrum DGL)
ONDERWIJS EN ONDERZOEK	Bijdrage aan concrete projecten in duurzaam onderwijs en onderzoek	Bijdrage aan project SDGs in onderwijs	Portfolio Onderwijs en Onderzoek
VERBINDEN	Faciliteren HU SDG Community Medewerkers en studenten intern verbinden		Strategische samenwerking Bouwen aan langdurige strategische (PPS) samenwerking met bedrijven en organisaties, zodat kennis, middelen, faciliteiten en financiën gaan stromen.
COMMUNICATIE		Transparante communicatie over HU als duurzame organisatie Website HU Duurzaam Doen - jaaroverzicht duurzaamheid HU Deelname SustainaBul	Externe profilering Profilering van expertisegebied Samen Duurzaam, zodat HU voor de praktijk een geziene partner is/wordt.
DRAAGVLAK	Draagvlak vergroten Interesse voor duurzame thema's vergroten bij HU gemeenschap		
IMPACT			Impact Kwaliteit verhogen van samenwerking onderzoek en onderwijs (intern) en kwaliteit verhogen van output (doorwerking), zodat output langdurig bijdraagt aan een of meerdere expliciet benoemde SDG KPI's.
BEDRIJFSVOERING		Duurzame Bedrijfsvoering Vastgoed en energie, inkoop, catering, mobiliteit, afval	

COMMUNICATIE EN COMMUNITYVORMING

De website duurzaam.hu.nl wordt beheerd door het team HU Duurzaam Doen en vormt een uitgebreide etalage voor duurzame activiteiten en initiatieven binnen de HU. Op de website wordt het beleid transparant verwoord en worden vele voorbeelden ter inspiratie van andere gegeven. Ook op andere platforms (MijnHU, MY HU en HU Ontwikkelt) verschijnen met enige regelmaat berichten over duurzame initiatieven. En dan zijn er nog de HU stories, waar in een mix van tekst video en ander beeld verhalen worden verteld over duurzame initiatieven in de HU.

Op het meer dynamische intranetplatform Teams is het team HU Duurzaam Doen in 2021 een SDG Community gestart. Het is een snel groeiende community waar medewerkers en studenten elkaar kunnen vinden op duurzame thema's, kennis uitwisselen en waar lesmateriaal over duurzaamheid in brede zin wordt gedeeld.

Ook organiseert het team HU Duurzaam doen met enige regelmaat bijeenkomsten, al dan niet samen met anderen. Green Office HU gaf bijvoorbeeld samen met Duurzaam Doen een mooie workshop op het onderwijs- en onderzoeksfestival over 'Hoe je integreer je duurzaamheid in je onderwijs'.

DAG VAN DE DUURZAAMHEID

De HU sinds organiseert sinds 2018 jaarlijks een Dag van de Duurzaamheid met als doel het vergroten en uitwisselen van kennis over duurzaamheid en het bieden van een inspiratieplatform voor duurzame activiteiten in ons onderwijs, onderzoek en in de bedrijfsvoering.

De editie van 14 oktober 2021 was, vanwege de pandemie, een online versie met een uitgebreid en gevarieerd programma. In de ochtend werden workshops aangeboden waaraan je kon deelnemen vanuit de eigen huis-, werk- of studentenkamer. Dagvoorzitter Frénk van der Linden opende de dag met een gesprek met Tineke Zweed (lid CvB) en Jan Henk van der Velden (directeur-bestuurder Utrecht Science Park). De duurzame missies van de HU: circulair gebouwde omgeving/energietransitie en slimme mobiliteit werden besproken. Maar ook de Green Deal Europa door keynote sprekers Derk Loorbach en Bas Eickhout. en de finale van de Sustainable City Challenge. In alle programmaonderdelen kwam het dagmotto 'Samen Duurzaam' aan bod. De opbrengst van de dag is weergegeven in de plaat hiernaast.

In 2022 zette de HU in op het thema 'Agents of Change'. Ons eigen handelingsperspectief stond centraal, zowel in ons professionele en ons persoonlijke leven. Welke bijdrage lever je als docent aan duurzaam onderwijs en als onderzoeker aan duurzame ontwikkelingen? Welke betekenis geef je als

student in je toekomstige beroep aan een duurzame wereld? En welke bijdrage levert de HU aan een toekomstbestendige economie in de regio? Er traden gerenommeerde internationale gasten op. Jane Goodall sprak tot de verbeelding met een

boodschap van hoop aan jonge mensen. Melati Wijsen moedigde de deelnemers aan om in actie te komen en zelf een change agent te zijn. En uit eigen land inspireerde lector Kees Klomp ons met een nieuw model voor het economisch denken: de

betekeniseconomie. Tenslotte ging de jonge inspirator Aniek Moonen in gesprek met collegelid Tineke Zweed en Kees Klomp.

HU DUURZAAM IN BEDRIJFSVOERING

We vinden het belangrijk dat duurzaamheid deel uitmaakt van het professionele handelen van studenten en medewerkers, zowel in sociaal, ecologisch als economisch opzicht. Onder het motto 'practice what you teach' integreert Hogeschool Utrecht (HU) het thema duurzaamheid ook in haar eigen bedrijfsvoering.

Introductie

De snelle maatschappelijke ontwikkelingen vragen erom dat wij niet alleen in ons onderwijs en onderzoek vooruit kijken, maar ook in onze bedrijfsvoering. De HU ziet duurzaamheid als verantwoordelijkheid voor nu en voor de generaties die na ons komen. Daarom werken we aan verduurzaming op gebieden als energiegebruik, mobiliteit, horeca, inkoop en afvalscheiding. De hogeschool heeft als doelstelling om de bedrijfsvoeringprocessen te verduurzamen in nauwe samenwerking met Onderwijs en Onderzoek. De acties van afgelopen twee jaar staan op www.duurzaam.hu.nl en zijn te vinden in de rubrieken bedrijfsvoering of uitgesplitst per SDG.

Er zijn twee hoofddoelstellingen:

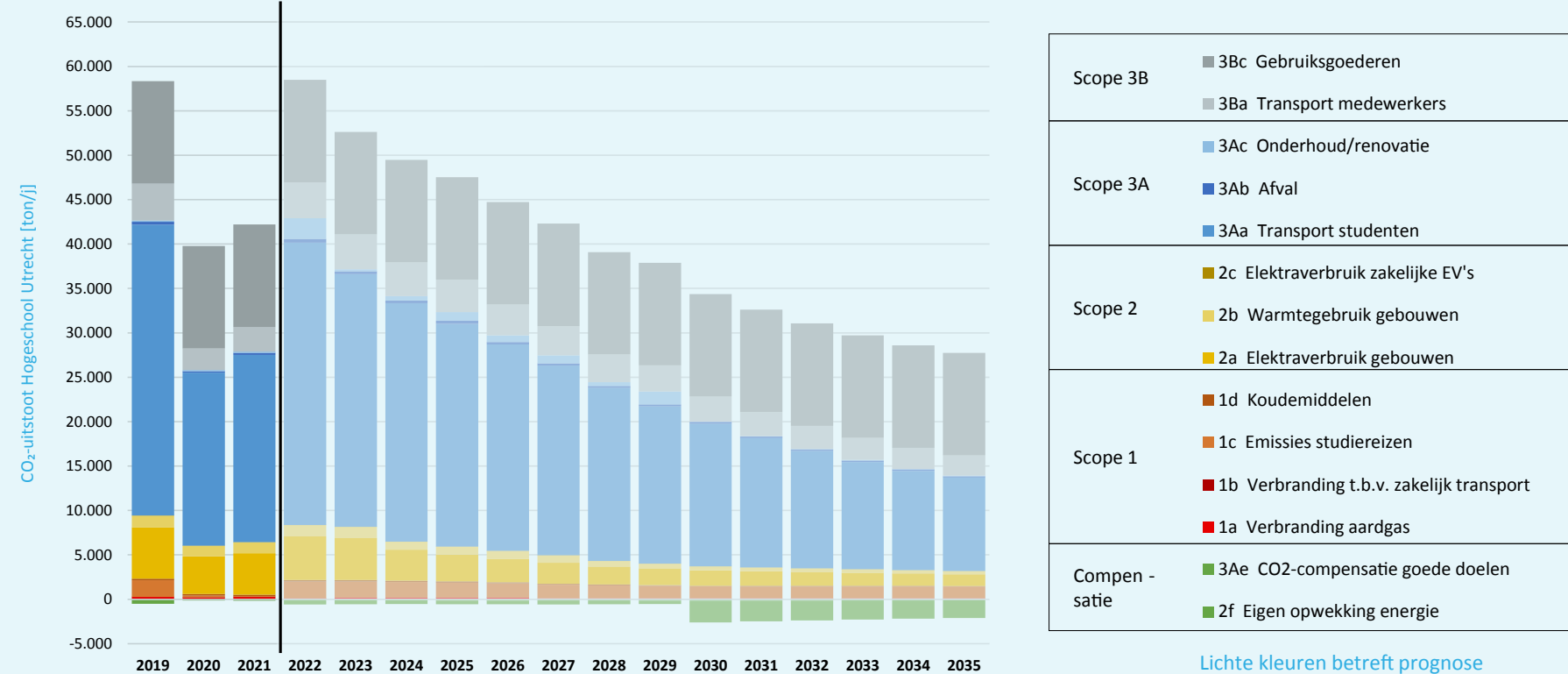
In 2030 een CO₂-neutrale bedrijfsvoering

In 2030 voldoen aan de Paris Proof norm voor energieverbruik

De impact van de coronacrisis op het gebied van duurzaamheid is groot geweest, ook achter de schermen. Net als in 2020 heeft de gedeeltelijke

CO₂ rapportage 2021

CO₂-uitstoot Hogeschool Utrecht per scope

sluiting van de gebouwen in 2021 en het grotendeels op afstand werken en studeren er toe geleid dat we circa 30% op het energieverbruik hebben bespaard. Ook is het produceren van afval en het reizen naar onze locaties in Utrecht en Amersfoort fors afgenomen. Daarmee is de CO₂-uitstoot wederom fors verlaagd t.o.v. 2019. In 2022 verwachten we dat de CO₂ weer vergelijkbaar zal zijn t.o.v. 2019.

CO₂ footprint

De HU laat jaarlijks een CO₂ footprint opstellen. Om de CO₂ emissies te duiden naar hun bron en oorzaak zijn deze ingedeeld in vier scopes (directe en indirecte uitstoot van emissies). Scope 1 omvat de directe emissies veroorzaakt door eigen bronnen binnen de organisatie. Bij scope 2 gaat het om emissies die direct door de HU worden veroorzaakt, maar elders worden uitgestoten i.v.m. productieprocessen. Een voorbeeld hiervan is de productie van elektriciteit

voor onze gebouwen. Scope 3A en 3B omvatten de indirecte uitstoot veroorzaakt als gevolg van de studenten en bij 'dagelijkse' activiteiten voor de HU en die zijn ontstaan elders in de keten.

In 2021 bedroeg de totale CO₂ uitstoot van de HU 42.000 ton. Uit welke categorieën deze uitstoot bestaat is te zien in bovenstaande grafiek. De footprint levert belangrijke informatie op over waar onze opgave voor reductie ligt. De metingen over 2022 zijn nog niet beschikbaar maar de prognose laat zien dat de uitstoot in 2022 hoger zal zijn dan in de afgelopen coronajaren. Dit komt doordat de gebouwen intensiever zijn gebruikt, er weer volop onderwijs, onderzoeks- en andere activiteiten heeft plaatsgevonden, medewerkers vaker op locatie werkzaam waren en door de groei van studenten en het aantal medewerkers t.o.v. 2019. Zie hier een link naar de gehele CO₂ rapportage 2021: [CO₂ footprint 2021](#). In de volgende paragrafen is te lezen welke acties de HU in 2022 heeft ondernomen en gaat ondernemen om in 2023 de voetafdruk van de HU te verkleinen.

Reductie energieverbruik

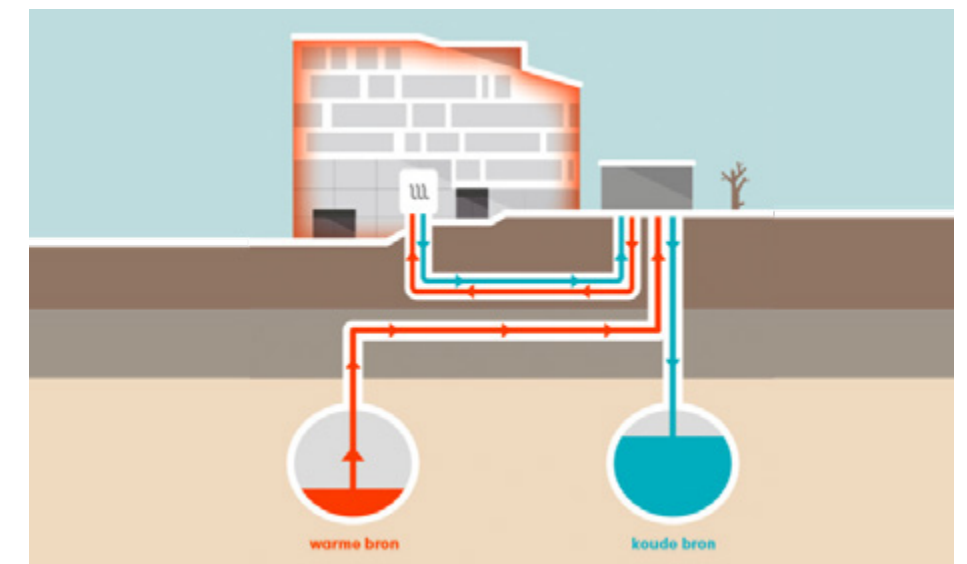
Verduurzaming gebouwen

We zijn bezig met het opstellen van een routekaart om in 2030 te voldoen aan de Paris Proof norm. Deze kaart geeft richting welke verdere acties vereist zijn om deze doelstelling te behalen. Dit gaat verder dan alleen het afbouwen van het gasverbruik en

heeft betrekking op alle facetten van duurzaamheid. Per gebouw is een grondige analyse uitgevoerd en uitgewerkt welke technische maatregelen moeten worden doorgevoerd. De routekaart wordt afgestemd met het onderhoudsplan. Deze onderhoudscyclus is een natuurlijk moment om de verduurzamingsmaatregelen en het gefaseerd aansluiten op de collectieve WKO te realiseren. Echter, met alleen het verduurzamen van het vastgoed de komende jaren zijn we er nog niet. Als de gebouwen slimmer worden gebruikt, kan het energieverbruik structureel met twintig procent worden gereduceerd. Dit door onder meer te kijken naar de openingstijden van gebouwen, geroosterde activiteiten te clusteren en het stimuleren van klimaatbewust gedrag.

In 2023 wordt hier verder invulling aan gegeven waarbij in 2022 er groot onderhoud heeft plaatsgevonden op locatie Koningsbergerstraat 9. Naast het realiseren van een nieuwe look en feel zijn er ook diverse duurzaamheidsmaatregelen doorgevoerd. Zo zijn er zonnepanelen geplaatst, is er led verlichting aangebracht en zijn diverse installaties vervangen. Door het plaatsen van een warmtepomp is het gasverbruik met maar liefst zestig procent afgenomen.

Tot slot is in alle gebouwen de thermostaat gedurende het stookseizoen twee graden lager afgesteld, op gemiddeld 19 graden. Zo dragen we bij aan de overheidscampagne 'Zet ook de knop om'.

Collectieve warmte- en koudeopslaginstallatie

De HU wil het energieverbruik reduceren en gebruik maken van hernieuwbare energie. Samen met de Universiteit Utrecht, het UMC Utrecht, de SSH en Stichting Internationale School hebben we in 2022 een samenwerkingsovereenkomst ondertekend om een gezamenlijke collectieve warmte- en koudeopslaginstallatie (WKO) te realiseren. Met deze installatie worden de HU gebouwen op het Utrecht

Science Park in de toekomst duurzaam verwarmd en gekoeld. Bij een WKO-installatie wordt koude of warme energie in de bodem opgeslagen. Door meerdere gebouwen aan elkaar te koppelen met een WKO-installatie kan het warmte- of koudeoverschot van het ene gebouw worden gebruikt om het warmte- of koude tekort van een ander gebouw aan te vullen. Zo gaat er minder energie verloren en zorgt de collectieve installatie voor CO₂-besparing en een lagere energierekening. Door samen te werken wordt er geprofiteerd van schaalvoordelen doordat er minder bronnen hoeven te worden geboord. Ons gebouw Heidelberglaan 15 is al uitgerust met een eigen WKO installatie.

Afval & grondstoffen

In 2023 willen wij 80% van al het HU afval gescheiden inzamelen. Dit is een erg ambitieuze doelstelling en het succes hangt voor een groot deel af van het gedrag van onze medewerkers, studenten en de horecaleverancier van de HU. Als we naar het scheidingspercentage van 2022 kijken dan zien we dat die ten opzichte van 2021 omlaag is gegaan. Dit komt door een toename van het aantal gebruikers van de panden. We zien een toename van 46 ton afval, waarvan 44 ton restafval en 2 ton PMD.

Dit zijn de initiatieven die de afgelopen twee jaar ondernomen zijn om dichterbij deze doelstelling te komen:

Presentatie schoonmaakpersoneel

Schoonmaak Hago/Vebego is verantwoordelijk voor het afvoeren van de afvalstromen die decentraal via de afvalbakken wordt ingezameld. De schoonmaakmedewerkers hebben hierbij een signalerende functie. Zij zien direct of de bakken de juiste afvalstromen bevatten. Wanneer een bak een vervuiling heeft van 15% dan wordt de bak afgekeurd en komt vervolgens bij het restafval terecht. Schoonmaakmedewerkers die belast zijn met de decentrale afvoer van de afvalstromen hebben een her instructie gekregen van PreZero (HU leverancier, transport en verwerking afvalstromen). Hiermee zorgen wij dat de kennis, de betrokkenheid en de verantwoordelijkheid onder het schoonmaakpersoneel hoog blijft.

Wijziging afvalstroom plastic

Hogeschool Utrecht heeft tot de zomer 2022 plastic als een aparte afvalstroom ingezameld, in plaats van het bekende PMD (plastic, metalen en drinkpakken). Dit terwijl afvalverwerker Prezero het afval ophaalt als PMD afval en andere bedrijven én burgers thuis ook PMD scheiden. De HU heeft om die redenen het besluit genomen om dit te wijzigen, en heeft in de zomer van 2022 de stickers op de afvalbakken plastic en de vloerstickers voor de afvalbakken aangepast in PMD. Het aanpassen van plastic naar PMD zorgt ervoor dat deze stroom zuiverder aansluit binnen de afvalketen en restafval vermindert.

Afvalscheiding Bolognalaan 101

Met ingang van het schooljaar 2022-2023 heeft de Bolognalaan 110 de status van een servicelocatie gekregen. Dit was voorheen een tijdelijk locatie. Met de nieuwe status is het afvalscheiding aan de voorkant ook op de laatste HU locatie doorgevoerd. In oktober 2022 zijn de kleine afvalbakken uit alle ruimtes weggehaald en afgevoerd, daarvoor in de plaats zijn er op de gangen afvalunits geplaatst, zodat de gebruikers ook op deze locatie aan de voorkant hun afval gescheiden kunnen weggooien. Ook de horecaleverancier is door de HU gefacilieerd en heeft de juiste decentrale inzamelmiddelen ontvangen. In Q3-2023 wordt er in opdracht van de HU door PreZero een grondstoffenscan uitgevoerd om het verschil te meten t.o.v. het jaar 2021.

Samenwerking met The Clique

Het koffiedik van de talloze koffieautomaten wordt niet meer via PreZero afgevoerd en verwerkt, dit is namelijk overgenomen door een kleine plaatselijke onderneming. De HU is in juli 2021 een samenwerking aangegaan met The Clique; een circulaire bio-grondstoffenservice voor nieuwe producten. De koffiedik van de HU wordt gescheiden en apart ingeleverd bij deze firma. Die deze gebruikt om lokaal oesterzwammen op te kweken. Op dit moment wordt het lokaal gecomposteerd. De oesterzwammen verkopen zij vervolgens aan plaatselijke horecaondernemers.

Computers, folies, keukenafval en gestripte materialen

De HU doet mee ook aan initiatieven om afgeschreven computers aan goede doelen te schenken.

Afgeschreven meubilair wordt zo mogelijk afgevoerd via een gecertificeerde opkoper ten behoeve van hergebruik. Eventueel restafval wordt gescheiden aangeboden aan afvalverwerkingsbedrijven.

Daarnaast is de HU plastic- en aluminiumfolies apart gaan inzamelen. Keukenafval en etensresten (SWILL) worden ook veelal gescheiden afgevoerd. Met studenten en slopers zijn we binnen SIA-KIEM VANG een project gestart waarin onderzoek gedaan wordt naar hergebruik van gestripte materialen uit de gerenoveerde gebouwen.

Precious plastic

Studenten worden betrokken bijvoorbeeld door projecten omtrent afval als '[precious plastic](#)'. HU-studenten werken aan de bouw van machines die het plastic van weggegooid jerrycans gaan upcyclen. De machines toveren de plastic restafvalstroom om tot iets nieuws en waardevols. Het project draagt daarnaast ook bij aan het onderwijs én mensen aan het denken zetten over het afvalprobleem.

Statiegeld op (kleine) plastic flesjes

Hogeschool Utrecht en schoonmaakpartner Hago sloegen de handen ineen om plastic afval te verminderen. Sinds begin 2022 zit er statiegeld op

plastic flesjes. Deze flesjes kun je nu inleveren in de PET-inzamelton die in elk HU gebouw te vinden is. De opbrengst hiervan gaat naar Join the Pipe, een organisatie die zich inzet voor het verminderen van plastic afval en het toegankelijk maken van schoon drinkwater voor iedereen.

Mobiliteit

Bereikbare campus

In Utrecht Oost wordt al jaren samengewerkt op het thema bereikbaarheid. Tijdens de coronacrisis is dat geïntensiveerd en hebben organisaties naar elkaar uitgesproken dat ze de samenwerking willen voortzetten. Steeds meer organisaties en bedrijven vestigen zich in het gebied. En het verkeer groeit natuurlijk mee. Om hier zo goed mogelijk mee om te gaan heeft Hogeschool Utrecht samen met zestien andere organisaties in Utrecht-Oost een gebiedsambitie voor 2025 opgesteld. De doelstellingen zijn:

We hebben de afgelopen jaren diverse duurzame initiatieven ontplooid, zoals een meer flexibel jaarrooster voor onderwijs, waardoor gespreide reisbewegingen ontstaan. En we stimuleren studenten en medewerkers om met de fiets te komen. De HU organiseert met verschillende partners regelmatig initiatieven om medewerkers te stimuleren uit de auto te komen. Voor dienstreizen zijn elektrische auto's, e-bikes en dienstfietsen beschikbaar. Fietsen en e-bikes zijn te reserveren via onze 'uitleenmuur'.

Ook heeft de HU een fietsplan en een mobiele fietsenmaker. Parkeerplaatsen zijn de afgelopen jaren al steeds meer verplaatst naar de randen van het gebied. Op termijn wordt overal op de USP betaald parkeren ingevoerd om het gebruik van de auto te ontmoedigen en daarmee de bereikbaarheid te verbeteren. Verder wordt er gewerkt aan het ontwikkelen van een nieuwe reiskostenregeling voor medewerkers. Uitgangspunt van deze nieuwe regeling waarbij het kiezen voor een duurzame optie wordt gestimuleerd.

In ons onderwijs is nauw samengewerkt met Universiteit Utrecht en ROC Midden-Nederland in de Sustainable City Challenge om voor de verre en nabije toekomst duurzame scenario's uit te werken. Onderwerpen waren o.a.; duurzame mobiliteit, een afvalvrije wereld en vitaliteit.

C02 compensatie buitenlandse dienstreizen

Jaarlijks laat het International Office het aantal geregistreerde gevlogen kilometers voor internationale dienstreizen door HU medewerkers berekenen door een gecertificeerd bureau ([CNG](#)). Het totale aantal gevlogen kilometers wordt d.m.v. een duurzaamheidsproject gecompenseerd. Het klimaatproject van CNG investeert in de lokale productie, distributie en verkoop van efficiënte cookstoves om deze breed toegankelijk te maken

Automobiteit

- 20%

Openbaar vervoer

+ 10%

Fiets

+ 20%

PIEKEN AFVLAKKEN PER MODALITEIT

voor huishoudens in Oeganda. Voor de compensatie ontvangt de HU jaarlijks een certificaat. [Bekijk hier het Certificaat-compensatie-CO2.](#)

Leidraad verduurzaming buitenlandse reisbewegingen

Een van de doelstellingen van de HU is de reductie van de CO₂-footprint tot nul in 2030. De schadelijke effecten van vliegvluchten vragen van de HU om duurzaam reisgedrag te bevorderen en vliegen te ontmoedigen wanneer er geschikte alternatieven zijn.

In co-creatie met vele collega's en studenten hebben we de [leidraad verduurzaming buitenlandse reisbewegingen](#) opgesteld, ter ondersteuning bij het maken van verantwoordelijke keuzes als het gaat om internationale reisbewegingen. Centraal in de leidraad staat de afweging of reizen noodzakelijk is en op welke wijze reizen zo duurzaam mogelijk kan geschieden, om de uitstoot van broeikasgassen samen tot een minimum te beperken. Je vindt er onder andere links in naar treinzonekaarten, om de keuze

voor reizen met de trein te vergemakkelijken. De leidraad is, ook in [Engelse versie](#), te vinden op de HU site [Go International](#).

Horeca & Catering

De horecavoorzieningen in onze gebouwen zijn de afgelopen jaren aanbesteed en aangepast naar een duurzamere en gezondere invulling. De Green Office HU is bij de aanbestedingen betrokken geweest.

Concrete duurzame doelstellingen binnen Horeca & Catering voor Hogeschool Utrecht zijn:

- ✓ 50% duurzame inkoop met een groei naar 80% in 3 jaar
- ✓ Minimaal 1 product per productgroep is vegetarisch of veganistisch.
- ✓ Bij voorkeur vegetarisch / veganistische invulling van reguliere banquetingservices
- ✓ Focus op groei naar plant-based
- ✓ Maximaal 2% food waste
- ✓ Maximale afvalscheiding bij de ondernemers
- ✓ Maximaal 20% restafval
- ✓ Focus op groei naar no waste voor food, disposables/verpakkingen en afval
- ✓ Aanschaf van duurzame apparatuur & inrichting en re-use.

De horecaconcepten bieden een gevarieerd menu op het gebied van zowel samenstelling als voedingswaarden en stimuleert een gezond eetpatroon door:

- ✓ Verhogen consumptie groente en fruit
- ✓ Verhogen vezelconsumptie
- ✓ Verlagen verzadigd vet en transvetten
- ✓ Verminderen zoutgebruik
- ✓ Verminderen toegevoegde suikers
- ✓ Gebruik van pure producten zonder toevoegingen
- ✓ Geen e-nummers

SOCIALE DUURZAAMHEID

De HU werkt op verschillende vlakken aan sociale duurzaamheid van de eigen organisatie. Het thema diversiteit en inclusie heeft in het bijzonder veel aandacht.

Uit het ambitieplan HU in 2026:

“Diversiteit vinden we een groot goed. Het brengt ons nieuwe ideeën, boeiende discussies, verrassende perspectieven en vaak ook onverwachte oplossingen, Niemand denkt en doet immer hetzelfde”.

En:

“Hogeschool Utrecht wil een inclusieve, toegankelijke hogeschool zijn en ervoor zorgen dat iedere student en iedere medewerker zich thuis voelt. Zich gekend weet, gelijke kansen krijgt. Onze deur staat open voor iedereen die hoger onderwijs kan en wil volgen en gemotiveerd is. Elk talent telt!”

Vanuit zowel HR als TLN wordt professionalisering aangeboden aan medewerkers over Diversiteit en Inclusie (D&I). Binnen de introductie voor docenten en binnen de basis didactische bekwaamheid (TLN) is aandacht voor D&I, er zijn trainingen Onbewuste vooroordelen voor medewerkers en leidinggevenden (HR) en specifiek voor docenten aanbod in het omgaan met gevoelige kwesties in de klas/met studenten. Collega's van HR Recruitment volgen ook training op het gebied van selecteren zonder vooroordelen.

Voor studenten zijn er veel mogelijkheden voor extra ondersteuning (Studeren+). Het aanbod is te vinden op husite.nl/hu-helpt/

Het Netwerk Diversiteit & Inclusie onder leiding van diversity officer Elena Valbusa is zeer actief, met een veelheid aan activiteiten. Het netwerk zet zich HU-breed in voor dialoog en werkt actief mee om een bijdragen te leveren aan het realiseren van een diverse en inclusieve werk- en leeromgeving waar iedereen zich welkom en veilig voelt. De Gender and Sexuality Alliance maakt deel uit van het netwerk.

De HU is zich ook bewust van sociale duurzaamheid in de samenwerking met andere bedrijven. Zo werken we voor de glasbewassing van onze gebouwen samen met de Stichting Nelis. Sinds 2011 helpt deze stichting gemotiveerd talent (afstand tot de arbeidsmarkt) naar

werk. Soms spelen er dingen die de zoektocht naar een baan, of het behouden van een baan moeilijk maken. Vandaar dat Nelis één simpele vraag stelt wanneer iemand bij ze binnenkomt: “wat heb jij nodig?”. Op basis daarvan gaan ze o.a. aan de slag met persoonlijke ontwikkeling, budget-coaching, hulp met vervoer of wonen. Door de samenwerking tussen Nelis Company en de Hogeschool Utrecht, voor de glasbewassing van onze gebouwen, kan Stichting Nelis talent opleiden en een baan bieden binnen het facilitaire vak.

GREEN OFFICE HU

Green Office HU staat voor de studentgedreven aanpak in duurzaamheid. Het team bestaat uit zes studentassistenten en een coördinator. Green Office HU heeft in 2022 inspirerende, activerende en informerende activiteiten georganiseerd. Hieronder twee voorbeelden. In juni kwam er door een samenwerking van verschillende studenten, HUGS en de Green Office een No plastic Walk. Tijdens deze tocht, die startte op het USP, werd samen geplogd (joggen en afval opruimen). Het initiatief creëerde een band tussen verschillende groepen en droeg een steentje aan de klimaatdoelstellingen. Het jaar eindigde met de eerste editie van GreenTalks, als start van een reeks bijeenkomsten. Het was een mooi en duurzaam programma over goedkoper en duurzamer inkopen; daarna volgde HU-docent Marja Exalto over het verduurzamen van de kledingindustrie en kledingconsumptie. Tijdens de borrel was er de ruimte om duurzame connecties te maken en elkaar te inspireren. In het [jaarverslag van Green Office HU](#) zelf zijn meer voorbeelden te vinden.

VANUIT DE HU GEMEENSCHAP

HU werkt aan community-vorming rond diverse duurzame thema's, waarbij ook keuzes in het persoonlijke leven van studenten en medewerkers ook aan bod komen. Die communities worden gestimuleerd en ondersteund door HUGS en door de het Team HU Duurzaam Doen (HU community Samen Duurzaam). Hieronder een paar voorbeelden van initiatieven van mensen in de organisatie.

Genderneutrale wc's

Sinds 2021 zijn er op elke HU locatie genderneutrale WC's te vinden. Finn Nanda, lid van de Gender en Sexuality Alliance van Hogeschool Utrecht heeft zich hiervoor ingezet. [All-Gender WC's op Hogeschool Utrecht | Duurzaam Doen \(husite.nl\)](https://www.husite.nl/all-gender-wc's-op-hogeschool-utrecht)

Regenboogfietspad

In juni 2021 is het langste regenboogfietspad ter wereld geopend op het Utrecht Science Park. Het idee hiervoor kwam van HU-student Elias van Mourik. Het regenboogfietspad is een kleurrijk symbool dat aandacht vraagt voor diversiteit en inclusie. Dit gaat over zowel culturele achtergrond, sekse, gender en seksuele diversiteit. Het fietspad is gerealiseerd in samenwerking met de Gemeente Utrecht, Universiteit Utrecht en UMC.

Utrecht Canal Pride

De wereld is het mooiste als jij jezelf bent en kunt zijn. Onder die leus kleurde Utrecht op zaterdag 4 juni 2022 in alle kleuren van de regenboog, als de Utrecht

Bron: GSA HU

Canal Pride door de grachten trekt. Hogeschool Utrecht deed mee, samen met de Universiteit Utrecht. Twee jaar geleden kwamen twee studenten met het idee de HU mee te laten doen met de Canal Pride, vertelt Marlies de Vos, lerarenopleider bij Instituut Archimedes en lid van de [Gender and Sexuality Alliance](#) (GSA). Veertig mensen van de UU en veertig van de HU – dertig studenten en tien medewerkers hebben meegevaren. Het was een mooie boot vol mensen met een warm hart voor diversiteit en inclusie.”

ABP Fossielvrij

Studenten, docenten en onderzoekers van de HU, HKU, UU, Marnix en UvH zijn in 2020 gestart met een actiegroep, [Fossielvrij Hoger Onderwijs Utrecht](#) om het pensioenfonds ABP op te roepen te stoppen met het pensioengeld in fossiele bedrijven te pompen. De initiatiefnemers wilden dat deze €17,4 miljard wordt gebruikt voor een rechtvaardige en duurzame transitie. [De petitie](#) met deze oproep is maar liefst 1705 keer getekend. Onder meer Jan Bogerd heeft op twitter zijn steun uitgesproken voor de petitie. In oktober 2021 kwam het nieuws dat ABP uit fossiel stapt.

Nacht van de Vluchteling

Het project HU HOME koppelt vluchtelingstudenten van de HU aan een andere HU-student. Het doel is dat vluchtelingstudenten zich sneller thuis voelen in de klas, bij de HU en in Nederland.

In juni 2022 hebben zestien medewerkers en studenten van HU Home meegelopen met de Nacht van de Vluchteling en haalden daarmee €3000,- op voor de Stichting Vluchteling. Ze konden kiezen tussen een traject van twintig kilometer of veertig, begonnen om middernacht met lopen waren zo'n tien uur later klaar.

HU-bos uit Kerstgeschenk

Sinds twee jaar kunnen HU medewerkers met het kerstgeschenk een donatie doen aan een goed doel. In 2020 was één van deze goede doelen de Utrechtse stichting Trees4all. Een organisatie die bedrijven in staat stelt CO₂ uitstoot te compenseren door het aanleggen van een bio-divers bos. Ruim 310 medewerkers hebben met hun kerstgeschenk gekozen voor een stukje bos. Het succes van de donaties motiveerde de HU om het grootser aan te pakken en ook echt een eigen bos aan te leggen, hiervoor heeft de HU het resterende bedrag gedoneerd aan de stichting. In maart 2021 zetten medewerkers van Green Office HU de schop in de grond voor de start van de aanleg van het bos.

Uitgave

Hogeschool Utrecht

Tekst

Programmateam HU Duurzaam Doen

Fotografie

Corné Clemens, Femke van den Heuvel,
Kees Rutten (back cover)

Ontwerp

design studio Kasboek, Breda

© Hogeschool Utrecht

Juli 2023

Wijzigingen voorbehouden.

Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.

HOGESCHOOL UTRECHT

HU HOGESCHOOL
UTRECHT

HIER KOMT ALLES SAMEN